

VERKLARING VAN VERHOOR VAN GETUIGE-DESKUNDIGE

Naam: Cees Hamelink

Geboortedatum: 14 september 1940

Geboorteplaats: Rotterdam

Beroep: hoogleraar mensenrechten en volksgezondheid

De getuige-deskundige heeft het volgende verklaard:

Ik kijk met toenemende zorg naar de situatie. We staan op het punt een tweesporensamenleving te creëren. De zorg die ik vanaf het begin heb gehad, vooral ten aanzien van de mensenrechten, is alleen maar groter geworden omdat de overheid niet in staat is gebleken die op een goede manier vorm te geven. Er is sprake van zeer onzorgvuldig bestuur.

In het begin van het overheidsbeleid bleek dat een aantal fundamentele rechten (recht op vrijheid van beweging, recht op vrijheid van vergadering, recht op onderwijs, recht op privacy) beperkt werden. Dat kan op zich, want de meeste mensenrechten zijn niet absoluut. We hebben echter wel afgesproken in het internationale recht dat die inperkingen zorgvuldig moeten gebeuren omdat het raakt aan rechten die essentieel zijn voor ons mens zijn. Deze rechten zijn opgesteld om ons te beschermen tegen misbruik van de macht.

Als men deze rechten inperkt, moet men aan de bevolking duidelijk maken dat het voortbestaan van de samenleving op het spel staat. Dat heb ik uit de verklaringen van de overheid nooit kunnen opmaken. Ook zouden de maatregelen van tijd tot tijd getoetst moeten worden door een gerechtshof. De maatregelen van de overheid raken aan zeer fundamentele afspraken die we met elkaar gemaakt hebben. Ook moeten deze maatregelen voldoen aan twee principes:

- 1) Proportionaliteit – het afwegen van belangen. Als de volksgezondheid in gevaar is, mogen bepaalde rechten worden ingeperkt. Daarover behoort gediscussieerd te worden. Die discussie heb ik niet gezien. Hoe weegt men bijvoorbeeld het belang van de volksgezondheid af tegen het belang van het recht op onderwijs? Deze afweging heeft niet plaatsgevonden. Dat is deel van de reden waarom ik spreek van onzorgvuldig beleid.
Wanneer men een rechtssysteem heeft waarin sprake is van te weinig kennis van mensenrechten, kan men eigenlijk niet verwachten dat een rechter hier een geïnformeerde uitspraak over doet. Een rechter is geen socioloog.
Op het moment dat de overheid besloot om maatregelen door te voeren die raken aan onze waardigheid als mens, had zij vanaf het begin af aan advies moeten vragen aan mensen die kennis hebben van mensenrechten. Het OMT had aangevuld moeten worden met mensen die kennis hebben van maatschappelijke zaken. Er is nooit een echte discussie geweest.
We staan op het punt om de mensenrechten nog verder in te perken met een testsamenleving, het vaccinatiepaspoort etc. Dat zijn allemaal zaken die nog komen.
- 2) Subsidiariteit – is er een alternatief dat minder schade berokkent aan de samenleving?
Alternatieve maatregelen moeten altijd overwogen worden. Dat moet echter niet worden overgelaten aan het OMT. Degenen die je daarnaar zou moeten vragen zijn jonge mensen. Daar ontbreekt het niet aan creativiteit. Waarom hebben we jongeren niet mee laten praten? Het is ook hun samenleving, waarin zij nog jaren moeten leven.

Er had sprake moeten zijn van een maatschappelijke discussie omtrent de coronamaatregelen. Dat dat niet is gebeurd, vind ik zeer kwalijk en dit is dan ook de reden waarom ik spreek van zeer onzorgvuldig bestuur.

Na de Tweede Wereldoorlog is de Universele Verklaring voor de Rechten van de Mens opgesteld. Dit is een cadeau dat we nog niet hebben uitgepakt. We zouden een mensenrechtencultuur moeten hebben. Het zou vanzelfsprekend moeten zijn dat men aanspraak kan maken op het recht van vrijheid van meningsuiting, vrijheid van samenkomst, bewegingsvrijheid, recht op onderwijs, recht op privacy, recht op deelname aan het culturele leven. Dat is nu niet het geval. Dat heeft vooral te maken met het feit dat partijen die weinig op hebben met mensenrechten (bedrijven) steeds meer invloed hebben. Sinds de jaren '80 is er iets in de samenleving geslopen dat ik noem "depolitisering." Wij voeren geen echte politieke debatten meer. We hechten niet meer aan ideeën, maar alleen aan toevallige kwesties. Over de manier waarop men die kwesties oplost, is geen discussie meer mogelijk. Er is maar één vorm van maatschappij nodig en dat is de kapitalistische samenleving. Binnen een kapitalistische samenleving is voor het respecteren van mensenrechten geen ruimte meer. Als de markt de overhand krijgt, is er geen ruimte meer voor principes zoals gelijkheid. Daarom is het ook zo wonderlijk dat aan het begin van de pandemie onze minister president zei dat we moesten wennen aan het nieuwe normaal. Hi zei er niet bij dat in de jaren na de financiële crisis van 2008 de term "new normal" was geïntroduceerd in de Verenigde Staten en door vrijwel alle media overgenomen. Dit was een soort rechtvaardiging van een samenleving waarin men aanvaardt dat de ene persoon het beter heeft dan de ander, iets dat niet verenigbaar is met mensenrechten. Dit is waarom ik deze uitspraak van Rutte frappant vond.

De media zijn meegegaan in het proces van depolitisering. Het door Thatcher geïntroduceerde idee dat er slechts één manier is om politiek te bedrijven, is door de media overgenomen. Er is geen kritiek op het maatschappelijk stelsel als zodanig. Net zoals er in de rechterlijke macht weinig mensen zijn die verstand hebben van mensenrechten, zijn die er ook weinig in het parlement en in de journalistiek. Het valt op dat er voor mensen die uitspraken doen over mensenrechten weinig interesse is van de reguliere media. Je ziet daardoor dat mensenrechtenadvocaten e.a. zich wenden tot kanalen zoals Café Weltschmerz. Deze kanalen worden vervolgens weer geframed als complotkanalen etc.

Bij de politie is sprake van disproportioneel gebruik van geweld. Het hoort bij de eerdere genoemde onzorgvuldigheid dat over het recht op demonstratie niet wordt nagedacht. Politie met paarden, honden, waterkanonnen etc. hoort niet thuis in een democratische samenleving. Het probleem ligt uiteraard bij de beleidsmakers, die hier nooit opdracht toe hadden mogen geven. Er had een maatschappelijk debat over moeten zijn. Er zit hier een beleidsprobleem: er wordt niet begrepen dat voorlichting en communicatie essentieel zijn. Men kan wel proberen mensen op grote schaal angst aan te jagen, maar dat is iets anders dan te proberen mensen te verleiden met elkaar in gesprek te gaan over wat verantwoordelijkheid is.

De wetenschap is een slechte dienst bewezen door het RIVM en het OMT. Natuurlijk zijn er altijd mensen te vinden die zullen zeggen dat het coronavirus buitengewoon ernstig is. Daarom juist zou er sprake moeten zijn van een gesprek. Er zijn namelijk ook genoeg mensen te vinden die een andere mening hebben.

De ernstige schade die het coronavirus volgens sommigen zou kunnen veroorzaken, wordt aangevoerd als motivatie voor het inperken van mensenrechten, zoals bijvoorbeeld het recht om terug te keren naar het thuisland (zonder PCR test).

Het is een zeer gevaarlijke situatie dat mensenrechten zomaar kunnen worden ingeperkt en dan ook nog voor onbekende duur. Het parlement is niet de waakhond die het zou moeten zijn. De testsamenleving schendt de grondwet. De maatregelen zijn een schending van het mensenrecht op gezondheid. Dit houdt in dat men het recht heeft op de condities waaronder gezondheid gegarandeerd is, maar dan wel in brede zin. De World Health Organization definieert dit als een volledige staat van fysiek, psychisch en sociaal welbevinden. In de jaren '80 hebben zij daaraan

toegevoegd dat het recht op gezondheid een mensenrecht is. Wat de regering heeft gedaan, is uit deze driedigdigheid één aspect benadrukken, namelijk de fysieke gezondheid. Bij gezondheid gaat het echter over de complementariteit van deze drie aspecten. Men zou de lichamelijke gezondheid moeten afwegen tegen de psychische gezondheid. Wanneer grote aantallen mensen bijvoorbeeld een depressie krijgen, komt het psychisch welbevinden in het gedrang.

In de ethiek leren wij dat morele dilemma's opgelost dienen te worden door hier met elkaar over te praten. Deze discussie heeft niet plaatsgevonden.

Wat wij in Nederland missen is een Hooggerechtshof dat beoordeelt of maatregelen wel in overeenstemming zijn met de grondwet. In bijvoorbeeld Duitsland en de Verenigde Staten is hiervan wel sprake. In Nederland wordt dus niet getoetst aan de grondwet. We hebben een overheid die een bepaalde kant op wil en een parlement dat daarin meegaat. We moeten echter niet vergeten dat wij als burgers hiervoor ook verantwoordelijk zijn. Feit is dat er in grote getale gestemd is op de zittende premier en de partij achter hem.

Er worden tegenstellingen gecreëerd in de samenleving door het testbeleid (niet in de laatste plaats door de kosten die verbonden zijn aan testen) en in toenemende mate ook door de vaccinaties. Hierdoor komt het voortbestaan van de samenleving zoals wij die kennen op het spel te staan.

Wat ik mijn studenten altijd mee heb gegeven, is dat zij zich altijd af zouden moeten vragen of de verhalen die zij te horen krijgen wel kloppen. Wat de media te verwijten valt, is ondeskundigheid en eenzijdigheid. Er wordt vaak als argument aangevoerd dat mensen van kritische discussie in paniek raken en dat de vaccinatiebereidheid dan negatief beïnvloed wordt. Echter, mensen zijn allang in paniek geraakt. Velen van hen besluiten daarom om dan maar zo snel mogelijk een vaccinatie te gaan halen. Er is mensen succesvol grote mate van angst aangejaagd, waardoor mensen sneller geloven wat de media zeggen en ze kritische discussie moeilijk vinden. Er had ook voor gekozen kunnen worden om in gesprek te gaan met mensen. Op deze manier wordt een samenleving gecreëerd waarin mensen niet meer met elkaar in gesprek gaan. Het punt van een discussie is juist om in gesprek te gaan met iemand met wie men het niet eens is en te proberen elkaar te leren begrijpen.

Degenen die beleid voeren in de wereld zijn allang niet meer alleen nationale regeringen, maar in toenemende mate grote bedrijven die steeds meer macht hebben gekregen. Dat is geen samenzwering, maar gewoon de realiteit. Wat we zien, is dat grote bedrijven proberen om politieke invloed uit te oefenen om bijvoorbeeld minder belasting te betalen. Het is ook geen toeval dat Pfizer, een bedrijf dat nu veelvuldig wordt geprezen, een bekende belastingwanbetaler is. De plannen die genoemd worden in de zogenoemde Great Reset zijn voor een groot deel allang gerealiseerd. We leven allang in een samenleving waarin beleid wordt gemaakt door bedrijven. We moeten niet vergeten dat bijvoorbeeld pensioenfondsen en verzekeringsmaatschappijen vaak aandeelhouder zijn van grote bedrijven en dat de burger dus indirect belang heeft bij een grote winstmarge van een dergelijk bedrijf. We zouden terug moeten naar een situatie waarin de burger zich daarvan bewust is en daarover vragen stelt aan bijvoorbeeld zijn/haar pensioenfonds.

Hannah Arends beschrijft in haar boek *De oorsprong van het totalitaire denken* welke mechanismen uiteindelijk kunnen leiden tot een politiestaat. Zij noemt het isoleren/tegen elkaar uitspelen van burgers, veroorzaken van argwaan waardoor mensen bereid worden elkaar aan te geven, gebruiken van propaganda. Nederland is geen politiestaat, Mark Rutte is geen autocraat, maar we treffen wel alle voorbereidingen voor het instellen van een politiestaat. Wanneer deze omstandigheden worden gecreëerd, dan draagt men daar als overheid verantwoordelijkheid voor. Deze "voorbereidingen" kunnen bijvoorbeeld zijn het toepassen van buitenproportioneel politiegeweld, het inzetten van

buitengewone opsporingsambtenaren voor taken waarvoor zij niet opgeleid of bevoegd zijn, etc. Dit is een glijdende schaal.

Leiderdorp
8 mei 2021

Voorgelezen en ondertekend,

.....

Cees Hamelink

.....

Drs. Pieter Kuit